

ΕΛΛΗΝΙΚΟ
ΔΗΜΟΣΙΟΝΟΜΙΚΟ
ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ

Μακροοικονομικές Γ Δημοσιονομικές Εξελίξεις

Τεύχος 17 - Δεκέμβριος 2021

ΕΛΛΗΝΙΚΟ
ΔΗΜΟΣΙΟΝΟΜΙΚΟ
ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ

Αμερικής 11
Αθήνα 106 72

www.hfisc.gr

T: 211 1039600
Φ: 210 3615531
e-mail: hfisc@hfisc.gr

- Διατηρείται η ισχυρή ανάκαμψη της οικονομικής δραστηριότητας για δεύτερο συνεχόμενο τρίμηνο, με μεγάλη αύξηση του ΑΕΠ κατά 13,4%, σε ετήσια βάση.

- Θετική μεταβολή, σε ετήσια βάση, σε όλες τις συνιστώσες του ΑΕΠ:
 - ιδιωτική κατανάλωση +8,6%
 - δημόσια κατανάλωση +5,7%
 - ακαθάριστος σχηματισμός παγίου κεφαλαίου +18,1%
 - εξαγωγές +48,6%

- Συνεχίζεται η μείωση της ανεργίας κατά πέμπτο συνεχόμενο μήνα, με το ποσοστό της να διαμορφώνεται, τον Σεπτέμβριο, στο 13%.

- Διατηρούνται οι πληθωριστικές πιέσεις, με τον Εν.ΔΤΚ να αυξάνεται τον Νοέμβριο κατά 4,3%. Χαμηλά, ωστόσο, παραμένει ο δομικός πληθωρισμός (0,9%).

- Παραμένει υψηλό το έλλειμμα στο ισοζύγιο τρεχουσών συναλλαγών (€5,6 δισ. το εννέαμηνο), παρά την ισχυρή ανάκαμψη των τουριστικών εισπράξεων.

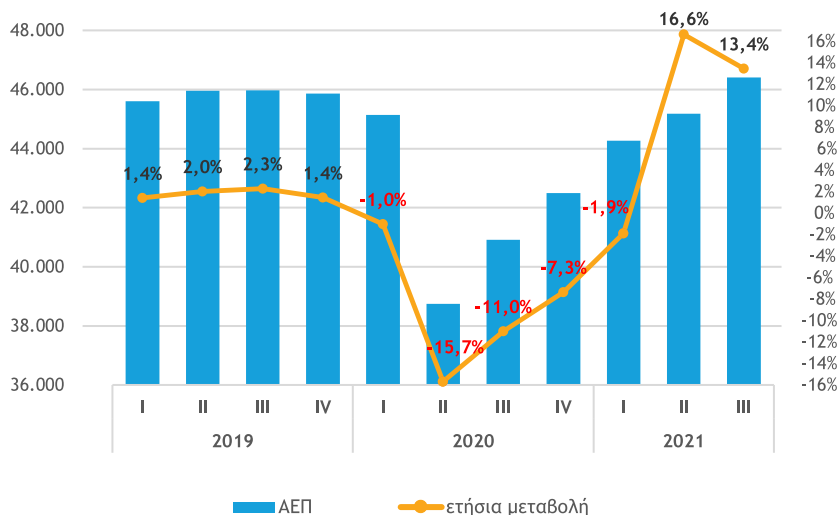
- Συγκρατημένο το πρωτογενές έλλειμμα του προϋπολογισμού στο δεκάμηνο (3,4% του ΑΕΠ). Πιθανόν να διαμορφωθεί για το σύνολο του έτους σε επίπεδα χαμηλότερα των αναφερόμενων στην Εισηγητική Έκθεση Προϋπολογισμού 2022 (7,3% του ΑΕΠ).

- Οι πρόδρομοι δείκτες οικονομικής συγκυρίας προοιωνίζονται διατήρηση της ανάκαμψης κατά το 4ο τρίμηνο του 2021.

Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν

Σύμφωνα με πρόσφατα στοιχεία το ΑΕΠ αυξήθηκε σημαντικά, σε ετήσια βάση, για δεύτερο συνεχόμενο τρίμηνο, σημειώνοντας άνοδο 13,4%. Στην αύξηση αυτή συνεισέφεραν όλες οι συνιστώσες του ΑΕΠ. Παράλληλα η Ελληνική Στατιστική Αρχή αναθεώρησε ελαφρώς επί τα βελτίω τις μεταβολές του α' και β' τριμήνου. Λαμβάνοντας υπόψη ότι το 4ο τρίμηνο του 2021 δεν υπήρξαν σημαντικά μέτρα περιοχής της οικονομικής και κοινωνικής δραστηριότητας, αλλά και το γεγονός ότι η πλησιονότητα των βραχυχρόνιων δεικτών οικονομικής συγκυρίας εμφάνισαν θετικές επιδόσεις τον Οκτώβριο και τον Νοέμβριο (βλ. δείκτες οικονομικής συγκυρίας κλπ), αναμένεται η αύξηση του ΑΕΠ το 2021 να προσεγγίσει ή και να ξεπεράσει το 7%.

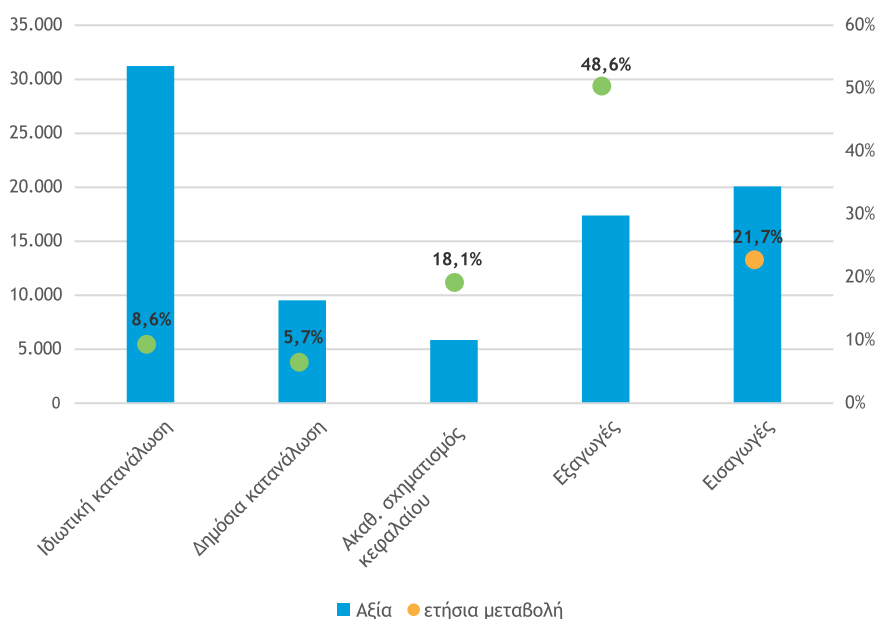
Διάγραμμα 1: Εξέλιξη Α.Ε.Π. τριμήνου (σε εκατ. € και μεταβολή σε σχέση με το αντίστοιχο τρίμηνο του προηγούμενου έτους)

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ (στοιχεία με εποχική και ημερολογιακή διόρθωση, αλυσωτοί δείκτες όγκου, σταθερές τιμές 2015)

Ειδικότερα, το γ' τρίμηνο του 2021 η ιδιωτική κατανάλωση αυξήθηκε κατά 8,6% σε ετήσια βάση, ενώ η δημόσια κατανάλωση κατά 5,7%. Επιπλέον, ο ακαθάριστος σχηματισμός παγίου κεφαλαίου κατέγραψε σημαντική άνοδο κατά 18,1%, η οποία οφείλεται κατά βάση σε μεγάλη αύξηση της αξίας των κατοικιών και του μηχανολογικού εξοπλισμού-οχημάτων εξοπλιστικών συστημάτων κατά 69% και 21% αντίστοιχα (σε απόλυτες τιμές κατά €290 εκατ. και €267 εκατ., αντίστοιχα). Αύξηση καταγράφηκε επίσης σε άλλες κατηγορίες παγίων επενδύσεων όπως οι άλλες κατασκευές (11,4%), ο μεταφορικός εξοπλισμός (15,6%) και εξοπλισμός τεχνολογίας πληροφορικής και επικοινωνίας (5,8%). Ισχυρή άνοδο κατά 48,6% παρουσίασε η αξία των εξαγωγών αγαθών και υπηρεσιών, με αποτέλεσμα να υπερκαλυφθεί η αύξηση των εισαγωγών που περιορίστηκε στο 21,7%. Σημειώνεται, ότι η αύξηση της αξίας των εξαγωγών οφείλεται στο μεγαλύτερο ποσοστό της σε αύξηση της αξίας των εξαγωγών υπηρεσιών, κυρίως λόγω της ισχυρής ανάκαμψης των τουριστικών εισπράξεων το 2021 σε σχέση με πέρυσι (βλ. ισοζύγιο πληρωμών). Αποτέλεσμα των ανωτέρω μεταβολών ήταν η συρρίκνωση του ελλείμματος στο ισοζύγιο αγαθών και υπηρεσιών κατά περίπου €2,1 δισ. ευρώ σε σχέση με το 2020, οπότε είχε διαμορφωθεί στα €2,7 δισ. περίπου.

Διάγραμμα 2: Βασικές συνιστώσες του ΑΕΠ γ' τρίμηνο 2021 (σε εκατ. € και μεταβολή σε σχέση με το γ' τρίμηνο του 2020)

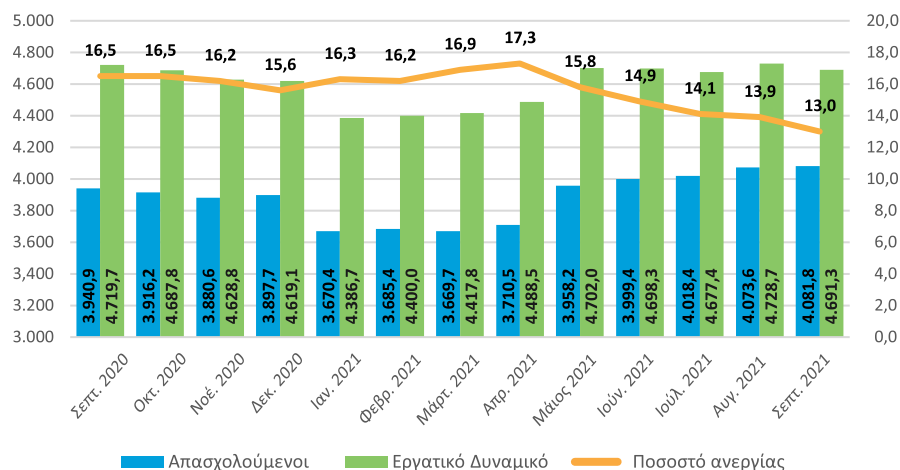
Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ (στοιχεία με εποχική και ημερολογιακή διόρθωση, αλυσωτοί δείκτες όγκου, σταθερές τιμές 2015)

*Η πράσινη κουκίδα αντιστοιχεί σε θετική -από τη σκοπιά της μεγέθυνσης- εξέλιξη και η πορτοκαλί σε αρνητική.

Απασχόληση

Σύμφωνα με τα τελευταία διαθέσιμα στοιχεία από την Έρευνα Εργατικού Δυναμικού της ΕΛΣΤΑΤ, το εποχικά προσαρμοσμένο ποσοστό ανεργίας κατά τον μήνα Σεπτέμβριο του 2021 μειώθηκε κατά 3,5 ποσοστιαίες μονάδες, σε σχέση με το αντίστοιχο περυσινό επίπεδο, και περιορίστηκε σε 13%. Η μείωση αυτή είναι η μεγαλύτερη που καταγράφεται από τον Μάιο και μετά. Η σημαντική πτώση του ποσοστού της ανεργίας, σε σχέση με τον Σεπτέμβριο του 2020, οφείλεται τόσο στην αύξηση της απασχόλησης κατά 140,9 χιλιάδες άτομα όσο και στην μείωση του αριθμού των ανέργων κατά 169,3 χιλιάδες άτομα, ενώ το σύνολο του εργατικού δυναμικού αυξήθηκε οριακά (κατά 4,1 χιλιάδες άτομα).

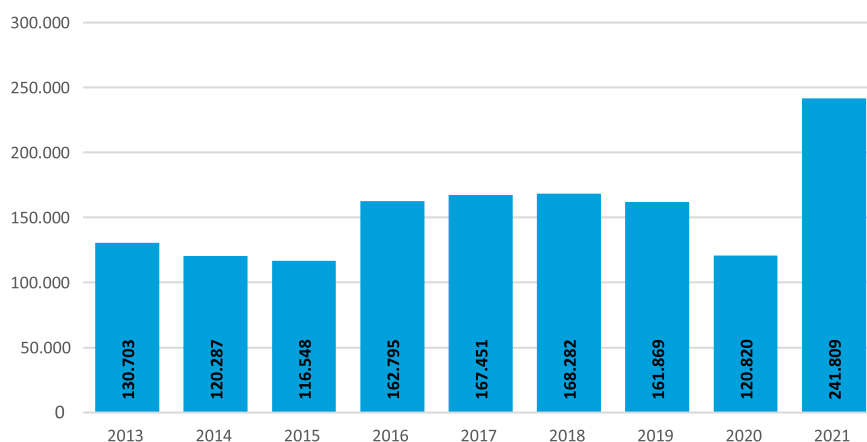
Διάγραμμα 3: Αριθμός απασχολούμενων, εργατικό δυναμικό & ποσοστό ανεργίας (Σεπτ. 2020 – Σεπτ. 2021)

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ, Έρευνα Εργατικού Δυναμικού (εποχικά διορθωμένα στοιχεία)

Αντίστοιχα ενθαρρυντική εικόνα παρουσιάζουν τα στοιχεία του πληροφοριακού συστήματος «ΕΡΓΑΝΗ» για της ροές μισθωτής απασχόλησης στον ιδιωτικό τομέα. Ειδικότερα, σωρευτικά για την περίοδο Ιανουαρίου–Οκτωβρίου 2021, οι αναγγελίες προσλήψεων ανήλθαν στις 1.999.631 και οι αποχωρήσεις έφτασαν τις 1.784.822, με αποτέλεσμα το ισοζύγιο των ροών μισθωτής απασχόλησης να είναι θετικό κατά 214.809 θέσεις εργασίας. Χαρακτηριστικό είναι ότι οι προσλήψεις αυξήθηκαν κατά 11,3% σε σχέση με την ίδια περίοδο το 2020, έναντι αύξησης των αποχωρήσεων κατά 7,4%. Οι νέες αναγγελίες προσλήψεων αφορούσαν θέσεις πλήρους απασχόλησης σε ποσοστό 54% επί του συνόλου των προσλήψεων, θέσεις μερικής απασχόλησης σε ποσοστό 38,8% και θέσεις εκ περιτροπής απασχόλησης 7,2%. Ο κλάδος με το υψηλότερο θετικό ισοζύγιο, τον Οκτώβριο του 2021, είναι η εκπαίδευση η οποία πάντα κατά τους μήνες Σεπτέμβριο και Οκτώβριο εμφανίζεται ενισχυμένη λόγω της έναρξης της νέας σχολικής χρονιάς. Αντίθετα, το υψηλότερο αρνητικό ισοζύγιο παρουσιάζουν οι κλάδοι των καταλυμάτων και των υπηρεσιών εστίασης, λόγω λήξης της τουριστικής περιόδου.

Διάγραμμα 4: Ισοζύγιο ροών μισθωτής απασχόλησης (προσλήψεις/αποχωρήσεις) Ιανουαρίου – Οκτωβρίου

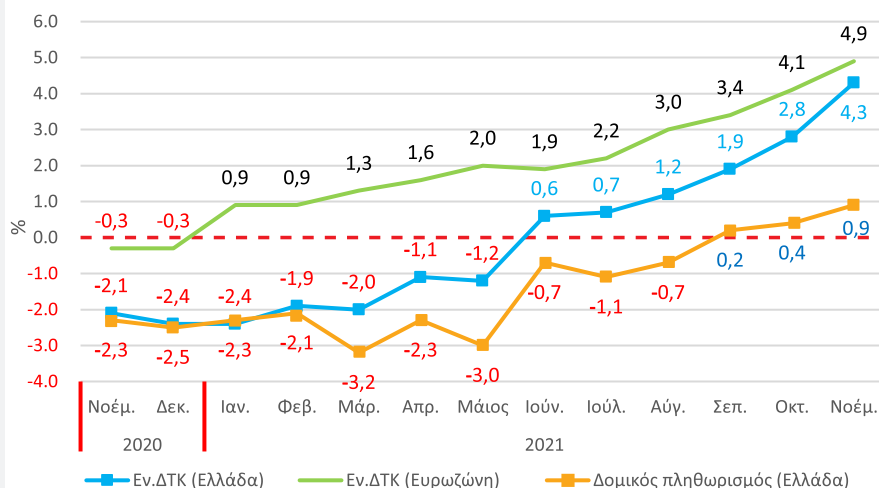
Πηγή: ΕΡΓΑΝΗ

Η αύξηση της ζήτησης η οποία ακολούθησε την άρση των περιορισμών που επιβλήθηκαν λόγω της πανδημίας οδήγησε σε αντιστροφή των αντιπληθωριστικών τάσεων από τον Ιούνιο και μετά. Επιπρόσθετα, η αύξηση των τιμών της ενέργειας επιτάχυνε τις πληθωριστικές πιέσεις κατά το τελευταίο τρίμηνο. Συγκεκριμένα, η ποσοστιαία μεταβολή του Εναρμονισμένου Δείκτη Τιμών Καταναλωτή (Εν.ΔΤΚ), σε σχέση με τον αντίστοιχο μήνα του προηγούμενου έτους, διαμορφώθηκε τον Νοέμβριο σε 4,3% για την Ελλάδα και σε 4,9% για την ευρωζώνη, κυρίως λόγω της αύξησης των τιμών των ενεργειακών εισροών, η οποία ανήλθε σε 35,6% για την Ελλάδα και 27,4% για την ευρωζώνη. Εάν εξαιρέσουμε, πάντως, τις ευμετάβλητες κατηγορίες της ενέργειας και των ειδών διατροφής/αλκοολούχων ποτών/καπνού, ο δομικός πληθωρισμός παραμένει πολύ χαμηλά στο 0,9%. Το στοιχείο αυτό δείχνει ότι η σημαντική αύξηση των τιμών της ενέργειας δεν έχει προς το παρόν διαχυθεί στο σύνολο της οικονομίας. Εντούτοις, εάν οι πληθωριστικές πιέσεις στην ενέργεια επιμείνουν και ενταθούν περαιτέρω, τότε είναι πιθανόν ο Εν.ΔΤΚ το 2022 να υπερβεί την πρόβλεψη του Υπουργείου Οικονομικών για ρυθμό πληθωρισμού 0,8%.

Ενδεικτικά, η τιμή του πετρελαίου (δείκτης Brent), από το επίπεδο των σχεδόν 70 δολαρίων/βαρέλι πριν προκύψει η πανδημία τα τέλη του 2019, υποχώρησε απότομα μέχρι και κάτω από 10 δολάρια κατά την κορύφωση του πρώτου κύματος τον Απρίλιο του 2020. Εν συνεχεία, ακολούθησε ταχεία ανάκαμψη και σταθεροποιήθηκε στο επίπεδο των 40-45 δολαρίων το καλοκαίρι του 2020. Η ανάκαμψη συνεχίστηκε με σταθερό ρυθμό από το Νοέμβριο του 2020 μέχρι και τις αρχές Μαρτίου 2021, οπότε επανήλθε στο προ πανδημίας επίπεδο των 70 δολαρίων. Έκτοτε, παρουσιάζει διακυμάνσεις εντός του εύρους των 65-85 δολαρίων. Αξίζει να σημειωθεί ως ενδεικτική της μεταβλητότητας της τιμής του πετρελαίου και της έντονης συνάρτησής της με την εξέλιξη της πανδημίας, η πρόσφατη απότομη πτώση από τα 82 στα 70 δολάρια/βαρέλι λόγω της εμφάνισης της παραλληλότητας «Ομικρον» του κορωνοϊού και της ανησυχίας για αναζωπύρωση της πανδημίας που αυτή πυροδότησε.

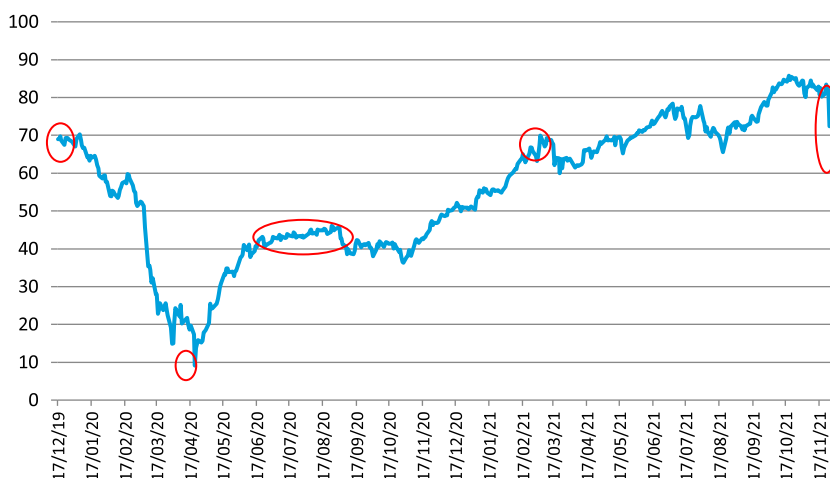
Πληθωρισμός

Διάγραμμα 5: Εναρμονισμένος Δείκτης Τιμών Καταναλωτή ετήσιες % μεταβολές

Πηγή: EUROSTAT

Διάγραμμα 6: Τιμή αργού πετρελαίου Brent (δολάρια ανά βαρέλι)

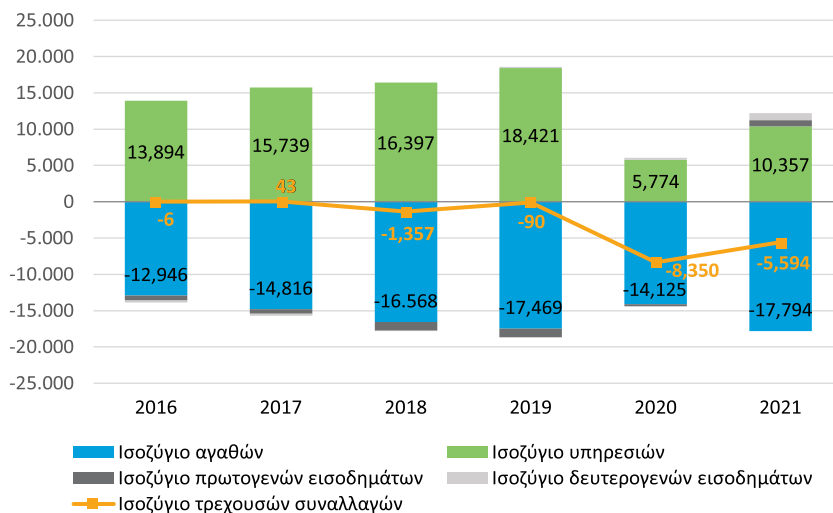
Πηγή: US Energy Information Administration (EIA).

Αυξημένο παραμένει το έλλειμμα του ισοζυγίου τρεχουσών συναλλαγών, ωστόσο η κατάσταση έχει αρχίσει να εξομαλύνεται λόγω της ικανοποιητικής ανάκαμψης των τουριστικών εισπράξεων. Συγκεκριμένα, το εννεάμηνο Ιανουαρίου - Σεπτεμβρίου, το ισοζύγιο τρεχουσών συναλλαγών εμφάνισε έλλειμμα €5.594 εκατ., μειωμένο σε σχέση με την αντίστοιχη περυσινή περίοδο κατά €2.757 εκατ. (-33%). Η βελτίωση αυτή προήλθε κυρίως από την αύξηση του πλεονάσματος του ισοζυγίου υπηρεσιών κατά €4.584 εκατ. (+79%) και δευτερευόντως από τη βελτίωση των ισοζυγίων πρωτογενών και δευτερογενών εισοδημάτων κατά €1.151 και €691 εκατ. αντίστοιχα. Αντιθέτως, το έλλειμμα του ισοζυγίου αγαθών επιδεινώθηκε κατά €3.668 εκατ. (+26%) λόγω της σημαντικής αύξησης των εισαγωγών κατά €10.586 εκατ. (+30%), η οποία υπερκάλυψε την αύξηση των εξαγωγών που ανήλθε σε €6.918 εκατ. (+33%).

Την ίδια περίοδο, οι ταξιδιωτικές εισπράξεις αυξήθηκαν κατά €5.097 εκατ. (+139%), ανερχόμενες στο 54% των αντίστοιχων εισπράξεων του 2019. Η εν λόγω βελτίωση προέρχεται τόσο από την αύξηση της εισερχόμενης ταξιδιωτικής κίνησης κατά 5,5 εκατ. επισκέπτες (+89%), όσο και από την αύξηση της μέσης δαπάνης ανά ταξίδι κατά €152 (+25,5%). Αναλυτικότερα, μετά τη σταδιακή χαλάρωση των περιορισμών που είχαν καθηλώσει τις ταξιδιωτικές εισπράξεις σε πολύ χαμηλά επίπεδα κατά το πρώτο πεντάμηνο του έτους (μεταξύ 10,8%-16,6% των εισπράξεων του 2019), σημειώθηκε αύξηση στο 31% και το 61% τον Ιούνιο και τον Ιούλιο, αντίστοιχα, για να σταθεροποιηθούν τελικά περίπου στο 75% τον Αύγουστο και τον Σεπτέμβριο, ανακτώντας έτσι ένα μεγάλο μέρος των «απωλειών» του 2020.

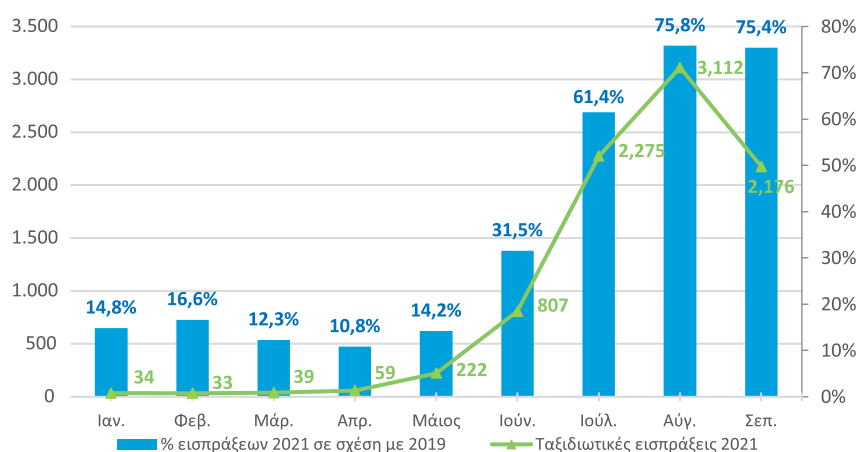
Ισοζύγιο Πληρωμών

Διάγραμμα 7: Ισοζύγιο τρεχουσών συναλλαγών Ιανουαρίου-Σεπτεμβρίου (σε εκατ. €)

Πηγή: Τράπεζα της Ελλάδος

Διάγραμμα 8: Ταξιδιωτικές εισπράξεις (σε εκατ. €)

Πηγή: Τράπεζα της Ελλάδος

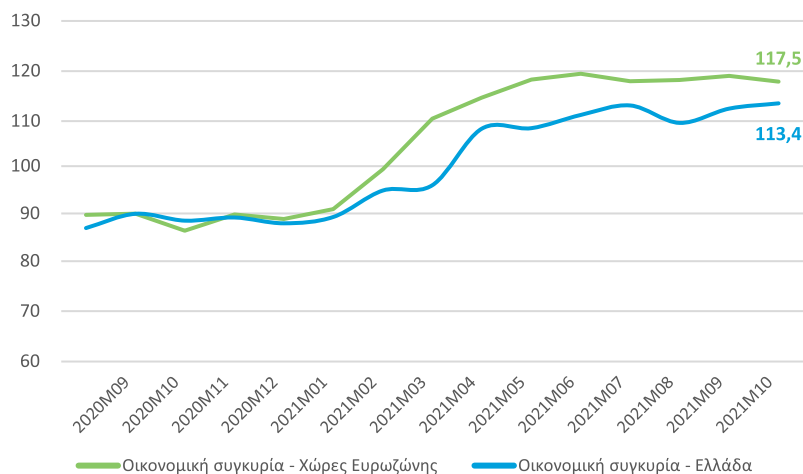
Οικονομική Συγκυρία / Πρόδρομοι δείκτες

Ο δείκτης οικονομικού κλίματος στην Ελλάδα παραμένει από τις αρχές του έτους σε συνεχή ανοδική τάση και διαμορφώθηκε τον Νοέμβριο στις 113,4 μονάδες (αύξηση κατά 22,7 μονάδες σε σχέση με τον Ιανουάριο), φτάνοντας το προ πανδημίας επίπεδο (Φεβρουάριος 2020). Η ενίσχυση οφείλεται αφενός στη βελτίωση των επιχειρηματικών προσδοκιών στις υπηρεσίες, όπου έφτασαν στη μέγιστη τιμή των τελευταίων 20 χρόνων λόγω του τουρισμού και, αφετέρου, στην οριακά θετική μεταβολή των προσδοκιών στη βιομηχανία λόγω της σημαντικής ανάκαμψης σε παγκόσμια κλίμακα. Αντιθέτως, στην Ευρωζώνη το οικονομικό κλίμα, αν και σε υψηλότερα επίπεδα από την Ελλάδα, επιδεινώθηκε ελαφρώς καθώς διαμορφώθηκε τον Νοέμβριο στις 117,5 μονάδες από 118,6 μονάδες τον προηγούμενο μήνα. Το αποτέλεσμα ήταν να μειωθεί ακόμα περισσότερο η απόκλιση μεταξύ των αντίστοιχων δεικτών περιοριζόμενη στις 4,1 μονάδες.

Ο Δείκτης PMI για την Ελλάδα κινείται άνω του ορίου των 50 μονάδων που αντιστοιχεί σε ισορροπία θετικών και αρνητικών απόψεων μεταξύ των υπευθύνων προμηθειών της αγοράς. Για την ακρίβεια, κατά τον μήνα Νοέμβριο ο δείκτης φαίνεται να σταθεροποιείται κοντά στις 59 μονάδες (58,8) δηλαδή λίγο υψηλότερα σε σχέση με τον μέσον όρο των χωρών της Ευρωζώνης. Η μείωση του δείκτη PMI στην ευρωζώνη οφείλεται στην αναζωπύρωση της πανδημίας, γεγονός που προς το παρόν φαίνεται να μην επηρεάζει τον αντίστοιχο δείκτη στην Ελλάδα.

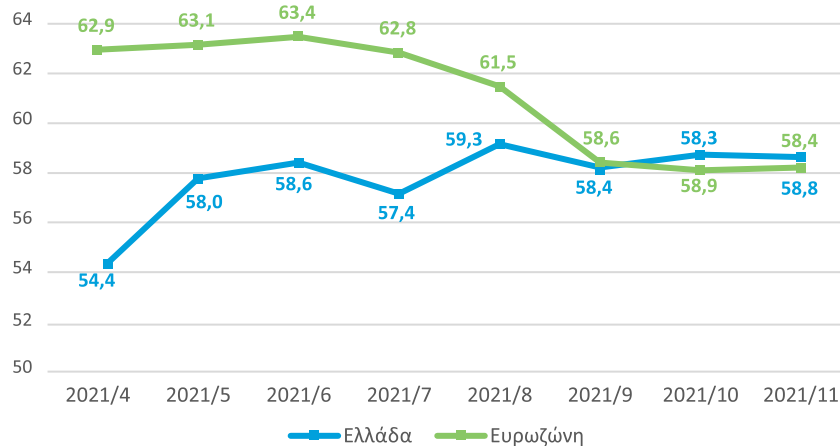
Τα τελευταία διαθέσιμα στοιχεία τόσο του δείκτη βιομηχανικής παραγωγής όσο και του κύκλου εργασιών στη βιομηχανία δείχνουν σημαντική ανάκαμψη σε ετήσια βάση και θετική τάση. Ειδικότερα, ο δείκτης βιομηχανικής παραγωγής του μηνός Οκτωβρίου 2021, σε σύγκριση με τον αντίστοιχο δείκτη του Οκτωβρίου 2020, παρουσίασε αύξηση 17,3 μονάδες και ο κύκλος εργασιών στη βιομηχανία του μηνός Σεπτεμβρίου 2021 παρουσίασε αύξηση 39 ποσοστιαίες μονάδες σε σχέση με τον Σεπτέμβριο του 2020. Αναφορικά με τη βραχυπρόθεσμη τάση, ο κύκλος εργασιών στη βιομηχανία παρουσιάζει μια ισχυρή αύξηση τον τελευταίο μήνα μετά από μια ελαφρώς αρνητική τάση ενώ, αντίθετα, η βραχυχρόνια τάση στη βιομηχανική παραγωγή διατηρείται θετική τους τέσσερις τελευταίους μήνες.

Διάγραμμα 9: Δείκτες Οικονομικού Κλίματος (Ελλάδα – Ευρωζώνη)

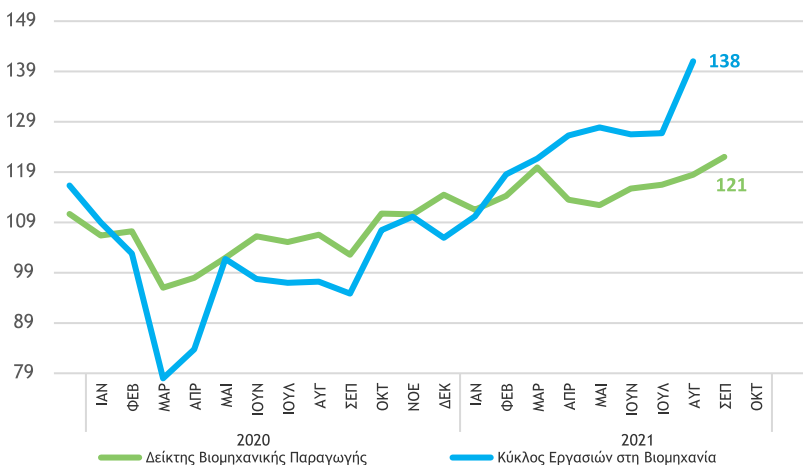
Πηγή: Eurostat (εποχικά προσαρμοσμένα στοιχεία).

Διάγραμμα 10: Δείκτης Υπευθύνων Προμηθειών στη Μεταποίηση (PMI)

Πηγή: IHS Markit

Διάγραμμα 11: Παραγωγή και Κύκλος Εργασιών στη Βιομηχανία

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ (Δείκτης Παραγωγής) και EUROSTAT (Κύκλος Εργασιών), Στοιχεία με εποχική προσαρμογή

Κρατικός Προϋπολογισμός (ΚΠ) και Γενική Κυβέρνηση (ΓΚ)

Η εκτέλεση του κρατικού προϋπολογισμού το δεκάμηνο Ιανουαρίου – Οκτωβρίου 2021 σφραγίζεται από την ανάκαμψη των καθαρών εσόδων κατά 15% σε σχέση με την αντίστοιχη περίοδο του 2020, λόγω άρσης των περιοριστικών μέτρων αντιμετώπισης της πανδημίας αλλά και των εισροών κεφαλαίων από ταμεία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (Ευρωπαϊκό σκέλος ΠΔΕ και Ταμείο Ανάκαμψης). Οι εισπράξεις καθαρών εσόδων προσεγγίζουν το 82,7% του ποσού που έχει εκτιμηθεί για το έτος 2021 από τον Προϋπολογισμό 2022.

Οι δαπάνες αυξήθηκαν κατά 7,3% σε σχέση με πέρυσι, γεγονός που οφείλεται αφενός σε μέτρα για την αντιμετώπιση της πανδημίας (Μεταβιβάσεις και Κοινωνικές παροχές) και αφετέρου στις αυξημένες πληρωμές εξοφλητικών προγραμμάτων. Χαμηλή εκτέλεση δαπανών, σε σχέση με τις ετήσιες εκτιμήσεις του Προϋπολογισμού 2022, παρατηρείται, στις κατηγορίες «Αγορές αγαθών και υπηρεσιών» και «Λοιπές Δαπάνες» - «Πιστώσεις υπό κατανομή (πλην ΠΔΕ)», οι οποίες ωστόσο αναμένεται να εκτελεστούν σε μεγάλο βαθμό μέχρι το τέλος του έτους.

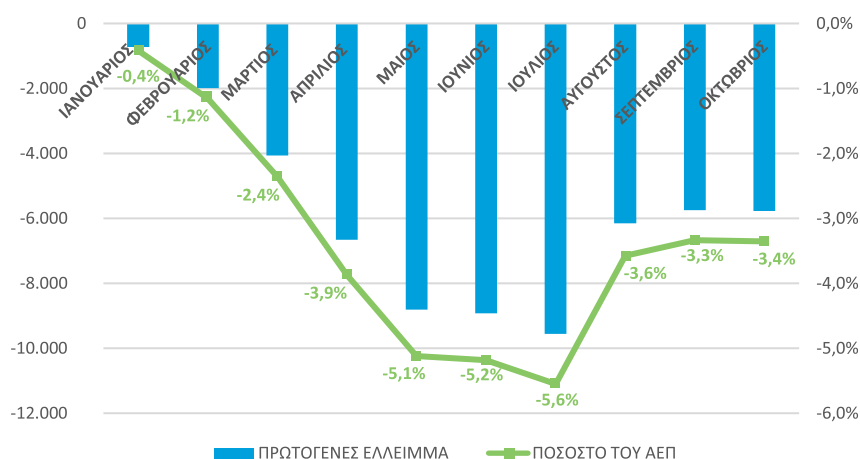
Το πρωτογενές έλλειμμα της Γενικής Κυβέρνησης, κατά το δεκάμηνο Ιανουαρίου – Οκτωβρίου 2021, διαμορφώνεται ως ποσοστό του ΑΕΠ στο 3,4 % διατηρείται δηλαδή σημαντικά χαμηλότερα από την εκτίμηση του προϋπολογισμού 2022 (7,3% του ΑΕΠ). Συνεπώς, η εκτίμησή μας για διαμόρφωση του πρωτογενούς ελλείμματος 2021 εντός του στόχου του Προϋπολογισμού 2022, δηλαδή περί το 7% του ΑΕΠ, παραμένει ενώ με τα μέχρι σήμερα δεδομένα είναι πιθανόν να διαμορφωθεί τελικώς χαμηλότερα.

Πίνακας 1: Εκτέλεση Κρατικού Προϋπολογισμού Ιανουάριος- Οκτώβριος 2021 (εκατ. ευρώ)

Τροποποιημένη ταμειακή βάση	Ιανουάριος - Οκτώβριος 2020	Ιανουάριος - Οκτώβριος 2021	Διαφορά 2021-2020	Δ%	Ετήσιες Εκτιμήσεις Π/Υ 2022	Ποσοστό εκτέλεσης Π/Υ 2022
1. Καθαρά Έσοδα Κρατικού Προϋπολογισμού	38.411	44.156	5.745	15,0%	53.420	82,7%
I. Φόροι	35.527	38.581	3.055	8,6%	46.860	82,3%
II. Κοινωνικές εισφορές	45	46	0	0,9%	55	83,0%
III. Μεταβιβάσεις	4.797	6.970	2.173	45,3%	8.177	85,2%
IV. Πωλήσεις αγαθών και υπηρεσιών	440	486	47	10,6%	590	82,4%
V. Λοιπά τρέχοντα έσοδα (συμπ/γων πωλήσεων παγίων και τιμαλφών)	2.183	1.884	-299	-13,7%	2.399	78,5%
VI. Επιστροφές φόρων	4.581	3.812	-769	-16,8%	4.660	81,8%
2. Δαπάνες Κρατικού Προϋπολογισμού	51.862	55.653	3.791	7,3%	70.907	78,5%
I. Παροχές σε εργαζομένους	11.080	11.124	44	0,4%	13.472	82,6%
II. Κοινωνικές Παροχές	107	162	55	50,9%	271	59,8%
III. Μεταβιβάσεις	27.967	29.174	1.207	4,3%	37.605	77,6%
IV. Αγορές αγαθών και υπηρεσιών	939	1.262	324	34,5%	2.044	61,8%
V. Λοιπές Δαπάνες	86	82	-4	-4,7%	1.106	7,4%
VI. Αποκτήσεις πάγιων περιουσιακών στοιχείων	245	2.091	1.846	753,5%	2.657	78,7%
VII. Τόκοι σε ακαθάριστη βάση	4.429	4.545	116	2,6%	4.801	94,7%
VII. Δαπάνες Προγράμματος Δημοσίων Επενδύσεων και Ταμείου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας	7.009	7.213	204	2,9%	8.950	80,6%
3. Ισοζύγιο Κρατικού Προϋπολογισμού (1-2)	-13.451	-11.497	1.954		-17.487	
Πρωτογενές αποτέλεσμα	-9.065	-7.179	1.886		-12.946	

Πηγή: Υπουργείο Οικονομικών- Δελτίο Εκτέλεσης Προϋπολογισμού Ιανουάριος – Οκτώβριος 2021, επεξεργασία ΕΔΣ.

Διάγραμμα 12: Μηνιαία διαμόρφωση πρωτογενούς ελλείμματος Γενικής Κυβέρνησης 2021 (σε εκατ. € και ως % του ΑΕΠ)

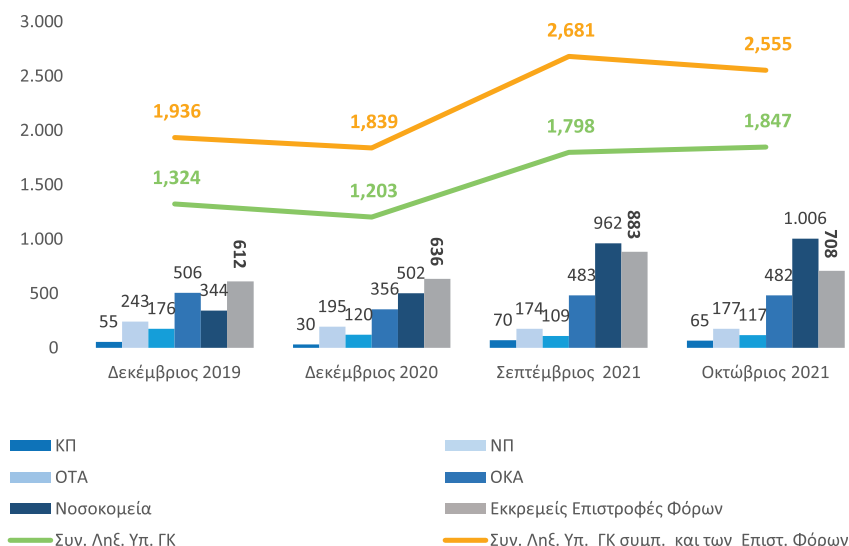

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ (Δείκτης Παραγωγής) και EUROSTAT (Κύκλος Εργασιών), Στοιχεία με εποχική προσαρμογή

Το απόθεμα των ληξιπρόθεσμων υποχρεώσεων (συμπεριλαμβανομένων και των εκκρεμών επιστροφών φόρων) τον Οκτώβριο ανήλθε σε €2.555 εκατ., παρουσιάζοντας σημαντική αύξηση από τη αρχή του έτους. Το συσσωρευμένο απόθεμα των ληξιπρόθεσμων υποχρεώσεων των φορέων της ΓΚ από την αρχή του έτους αυξήθηκε κατά €644 εκατ., με την αύξηση να προέρχεται κυρίως από την συσσώρευση επιπλέον ληξιπρόθεσμων υποχρεώσεων των Νοσοκομείων και των ΟΚΑ. Αντίθετα, οι υπόλοιποι τομείς της ΓΚ είχαν οριακές μεταβολές. Το πιο πρόσφατο χρονοδιάγραμμα διαχείρισης των ληξιπρόθεσμων υποχρεώσεων που καταρτίστηκε τον Μάρτιο, προέβλεπε σημαντική αποκλιμάκωση των ληξιπρόθεσμων υποχρεώσεων των φορέων της ΓΚ το τρέχον έτος, συμπεριλαμβανομένων και της πλήρους εκκαθάρισης των ληξιπρόθεσμων υποχρεώσεων προερχόμενων από εκκρεμή αιτήματα συνταξιοδότησης. Παρά ταύτα, στο δεκάμηνο, το συσσωρευμένο απόθεμα ληξιπρόθεσμων υποχρεώσεων των φορέων της ΓΚ παρουσίασε περαιτέρω αύξηση, γεγονός που αποτελεί αρνητική εξέλιξη. Η επίτευξη του στόχου πλήρους εκκαθάρισής τους στο τέλος του έτους είναι πλέον απίθανη, με τις αρχές να προσανατολίζονται στην εκ νέου μετάθεση του στόχου αυτού σε μεταγενέστερο χρόνο.

Ληξιπρόθεσμες Υποχρεώσεις Δημοσίου

Διάγραμμα 13: Ληξιπρόθεσμες Υποχρεώσεις Ελληνικού Δημοσίου. Σύνοψη και ανά κατηγορία (σε εκατ. €)

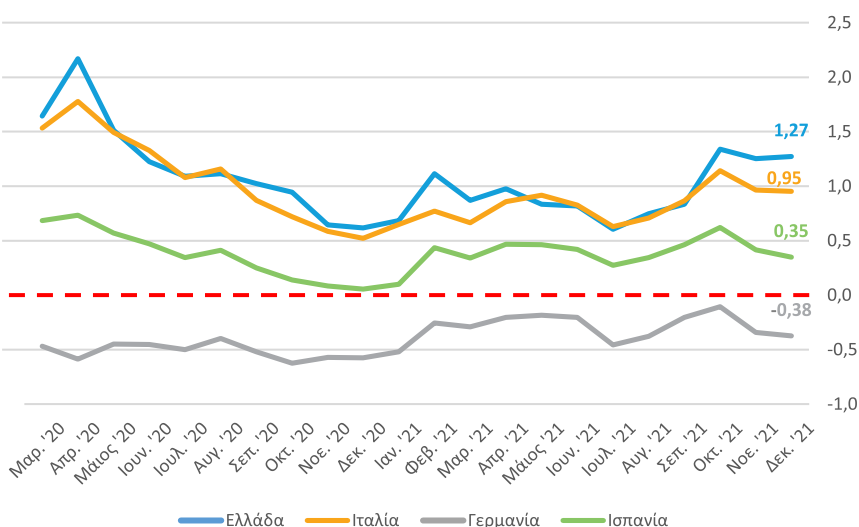

Πηγή: Υπουργείο Οικονομικών, Δελτίο Μηνιαίων Στοιχείων Γενικής Κυβέρνησης

Αποδόσεις Ομολόγων

Οι αποδόσεις των ελληνικών ομολόγων, ανεξάρτητα από τον χρονικό ορίζοντα ωρίμανσής τους, εξακολουθούν να βρίσκονται σε ιδιαίτερα χαμηλά επίπεδα παρά τη σχετικά μικρή αύξηση της απόδοσής τους τελευταίους δύο μήνες. Το δεκαετές ομόλογο, κατά την τρέχουσα περίοδο, τίθεται υπό διαπραγμάτευση στη δευτερογενή αγορά ομολόγων με απόδοση περί το 1,2%. Το γεγονός αυτό είναι ιδιαίτερα ευνοϊκό για το κόστος δανεισμού του ελληνικού Δημοσίου, λαμβάνοντας υπόψη τις πιεστικές ανάγκες χρηματοδότησης δαπανών για την αντιμετώπιση των οικονομικών συνεπειών της πανδημίας. Αντίστοιχη τάση παρατηρείται στα ομόλογα των λοιπών χωρών της Ευρωζώνης. Σημειώνεται ότι συνολικά το 2022 η Ελλάδα άντλησε 14 δισ. ευρώ από εκδόσεις και επανεκδόσεις ομολόγων.

Διάγραμμα 14: Απόδοση δεκαετών ομολόγων (%)

Πηγή: Bloomberg, βάση δεδομένων ΕΔΣ